

25 Απριλίου 1898

Ο πόλεμος για την Κούβα

Τριάντα χρόνια είχαν περάσει αφότου τελείωσε ο εμφύλιος πόλεμος και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής άρχισαν να απλώνονται πέρα από τις ακτές τους. Το 1897, προσάρτησαν τα νησιά της Χαβάης στον Ειρηνικό, ενώ από το 1889 είχαν τη συγκυριαρχία (μαζί με τους Άγγλους και τους Γερμανούς) του αρχιπελάγους Σαμόα. Στον Ατλαντικό, η Κούβα είχε επαναστατήσει κατά των Ισπανών, από το 1895. Ένα επεισόδιο στην Αβάνα έδωσε στους Αμερικανούς την αφορμή να επέμβουν.

Πρώτος ο Ισπανός Ντιέγκο Βελάσκεθ είδε την εξαιρετική θέση της περιοχής, όπου αργότερα κατασκευάστηκε ένα από τα πιο ασφαλή λιμάνια του κόσμου. Ίδρυσε την πόλη της Αβάνας στα 1515 ή 1519 μετατρέποντας την Κούβα σε ισπανική κτήση. Από τότε, πολλοί πόλεμοι έγιναν για την κατοχή της, κυρίως ανάμεσα στους Άγγλους και τους Ισπανούς. Οι Αμερικανοί, από το 1895, ενίσχυαν την επανάσταση των Κουβανέζων κατά της Ισπανίας. Τον Φεβρουάριο 1898, σημειώθηκε έκρηξη στο αμερικανικό καταδρομικό Μείν που βρισκόταν στην Αβάνα. Ήταν η ευκαιρία. Οι Ηνωμένες Πολιτείες ζήτησαν από την Ισπανία να εγκαταλείψει την περιοχή, η Ισπανία αρνήθηκε και, στις 25 Απριλίου 1898, ξέσπασε ο πόλεμος.

Οι Ισπανοί έστειλαν τον στόλο τους αλλά οι Αμερικανοί τον καταναυμάχησαν στη Μανίλα των Φιλιππίνων και στο Σαντιάγκο της Κούβας. Ακολούθησαν αποβάσεις των Αμερικανών και καταλήψεις των Φιλιππίνων, του Πόρτο Ρίκο και της Κούβας. Στις 10 Δεκεμβρίου, υπογράφηκε η συνθήκη των Παρισίων. Οι Ισπανοί αναγνώριζαν την ανεξαρτησία της Κούβας και παραχωρούσαν στις ΗΠΑ το Πόρτο Ρίκο, τις Φιλιππίνες και την Γκουάμ, από τα νησιά των Μαριάνων. Οι Φιλιππινέζοι ξεσηκώθηκαν κατά των Αμερικανών, διακήρυξαν την ανεξαρτησία τους και πολέμησαν τρία χρόνια. Όμως, αυτονομία απέκτησαν το 1916 και ανεξαρτησία το 1934, με το νιου ντιλ. Η Κούβα έμεινε στην κατοχή των ΗΠΑ τρία χρόνια. Από το 1902, είχε περιορισμένη αυτονομία και, από το 1934, ανεξαρτησία. Το Πόρτο Ρίκο και η Γκουάμ εξακολουθούν να ανήκουν στις ΗΠΑ.

Επόμενος στόχος των Αμερικανών ήταν ο Παναμάς. Στις 3 Νοεμβρίου 1903, μια επανάσταση εναντίον της Κολομβίας ξέσπασε στην περιοχή κάτω από την προστασία του αμερικανικού στόλου. Οι Ηνωμένες Πολιτείες αναγνώρισαν τη Δημοκρατία του Παναμά από την οποία αγόρασαν μια ζώνη 1380 τ. χλμ. που κόβει τη χώρα στα δύο καθώς εκτείνεται από τον Ατλαντικό ως τον Ειρηνικό ωκεανό. Πλήρωσαν δέκα εκατομμύρια δολάρια και συμφώνησαν μια αποζημίωση άλλων 250.000 δολ. το χρόνο. Έπειτα, προχώρησαν στην κατασκευή της διώρυγας, μέσα στην αγορασμένη ζώνη. Τους κόστισε άλλα 526 εκατ. δολ. Στις 15 Αυγούστου 1914, η διώρυγα του Παναμά ήταν έτοιμη.

1599: Γεννιέται ο Όλιβερ Κρόμγουελ, ηγέτης των «κοινοβουλευτικών» στον Εμφύλιο Πόλεμο των Αγγλων. Έγινε Λόρδος Προστάτης (δικτάτορας) της Αγγλίας το 1653, μετά την ανατροπή και τον αποκεφαλισμό του βασιλιά Καρόλου Α'. Πέθανε το 1658.

1925: Ο στρατάρχης Πάουλ φον Χίντενμπουργκ γίνεται ο δεύτερος πρόεδρος της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης.

1971: Λαοθάλασσα 200.000 ατόμων διαδηλώνει στην Ουάσιγκτον κατά του πολέμου στο Βιετνάμ.

1974: Ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας αρχιεπίσκοπος Μακάριος θέτει εκτός νόμου

την ΕΟΚΑ Β'.

1974: Η «Επανάσταση των Γαριφάλων» ανατρέπει την 50χρονη δικτατορία, που εγκαθίδρυσε ο Σαλαζάρ στην Πορτογαλία. Επικεφαλής των αριστερών αξιωματικών ο στρατηγός Αντόνιο ντε Σπινόλα, που ανέτρεψε τον δικτάτορα Μαρσέλο Καετάνο.

1975: Στις πρώτες ελεύθερες εκλογές μετά από μισό αιώνα, στην Πορτογαλία, το Σοσιαλιστικό Κόμμα του Μάριο Σοάρες κερδίζει την σχετική πλειοψηφία των εδρών. Τα κόμματα της ευρύτερης Αριστεράς κερδίζουν το 85% των ψήφων!

1990: Η Βιολέτα Τσαμόρο ορκίζεται πρόεδρος της Νικαράγουα, μετά τη νίκη της επί του ηγέτη των Σαντινίστας Ντανιέλ Ορτέγκα.

1994: Πεθαίνει ο Γιώργος Γεννηματάς, από τα ιστορικά στελέχη της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ και υπουργός σε όλες τις κυβερνήσεις του. Είχε γεννηθεί στις 30 Ιουνίου 1939.

2003: Ενώ εξαπλώνεται ανά τον κόσμο η «άτυπη πνευμονία», παραιτείται ο υπουργός Υγείας της Κίνας ως συνέπεια της για μακρό απόκρυψης κρουσμάτων. Είχε προηγηθεί η παύση του δήμαρχου του Πεκίνου κι ενός ακόμα αξιωματούχου από τα καθήκοντά τους.

2015: Σεισμός 7,58 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ πλήττει το Νεπάλ, στα Ιμαλάια προκαλώντας και χιονοστιβάδες: Πάνω από 8.000 νεκροί και ισοπεδωμένες πόλεις το αποτέλεσμα. Ισχυροί μετασεισμοί των επομένων ημερών συμπλήρωσαν την καταστροφή.

Η 25^η Απριλίου στον πολιτισμό

25 Απριλίου 1859

Η διώρυγα του Σουέζ

Ο Φερδινάνδος ντε Λεσέψ ήταν πρόξενος της Γαλλίας στο Κάιρο της Αιγύπτου, όταν το 1850 συνέλαβε τη μεγαλοφυή ιδέα να ανοίξει μια διώρυγα που θα ένωνε τη Μεσόγειο με την

Ερυθρά θάλασσα. Σωστά σκέφτηκε πως η εκμετάλλευση μιας τέτοιας επιχείρησης θα απέφερε τεράστια κέρδη, καθώς οι ναυτιλιακές εταιρείες θα κατέβαλαν πρόθυμα οποιαδήποτε «διόδια», προκειμένου να συντομεύσουν το ταξίδι προς τη Νότια και την Ανατολική Ασία. Ως τότε, τα πλοία ήταν υποχρεωμένα να περιπλέουν την Αφρική και να περνούν στον Ινδικό ωκεανό από το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας.

Ο Λεσέψ χρειάστηκε πέντε χρόνια ώσπου, με την ενθουσιώδη υποστήριξη των Ελλήνων της Αιγύπτου, να πείσει τον «αντιβασιλέα» Σάιτ πασά για τη σκοπιμότητα του έργου. Στα 1856, είχε στα χέρια του το πολυπόθητο προνόμιο.

Οι εργασίες ξεκίνησαν στις 25 Απριλίου 1859. Το σχέδιο προέβλεπε ένα κανάλι που θα ξεκινούσε από το Πορτ Σαΐντ, στη Μεσόγειο, και θα κατέληγε στην Ισμαηλία, πάνω στη λίμνη Τίμσα. Άλλο ένα κανάλι θα ξεκινούσε από το νότιο άκρο της λίμνης και θα κατέληγε στο βόρειο άκρο της Μεγάλης Αλμυρής λίμνης που θα ενωνόταν με τη Μικρή Αλμυρή λίμνη. Το τρίτο κανάλι θα ξεκινούσε από τα νότια της Μικρής Αλμυρής και θα κατέληγε στην πόλη Σουέζ, στον μυχό της Ερυθράς θάλασσας. Σύνολο μήκους έργων: 161 χλμ. Δέκα χρόνια αργότερα, το γιγάντιο έργο είχε τελειώσει. Πολλοί από τους 20.000 εργάτες, που δούλεψαν εκεί, είχαν αφήσει την τελευταία τους πνοή πάνω στην αφιλόξενη γη. Ο Λεσέψ είχε κάθε λόγο να είναι ευτυχισμένος και ευγνώμων: Χάρισε στο ελληνικό κράτος τα οικοπέδα όπου κτίστηκαν τα ελληνικά σχολεία του Πορτ Σαΐντ και της Ισμαηλίας. Και το κείμενο της αναμνηστικής πλάκας για τη διώρυγα είναι γραμμένο στη γαλλική και στην ελληνική γλώσσα. Όμως, μόλις άρχιζε ο αγγλογαλλικός ανταγωνισμός για τον έλεγχό της. Τα επίσημα εγκαίνια έγιναν στις 17 Νοεμβρίου 1869 ([βλ. ημερομηνία](#)).

1744: Πεθαίνει ο καθηγητής στο πανεπιστήμιο και διευθυντής του αστεροσκοπείου της Ουψάλας, Σουηδός αστρονόμος Άντερς Κέλσιος, δημιουργός της ομώνυμης θερμομετρικής κλίμακας. Είχε γεννηθεί το 1701.

1792: Στην επαναστατημένη Γαλλία, εισάγεται η επαναστατική μέθοδος του αποκεφαλισμού με τη λαιμητόμο: Την γκιλοτίνα, όπως την αποκάλεσαν από το όνομα του

εισηγητή της γιατρού Γκιγιωτέν. Πρώτος αποκεφαλισμένος ο ληστής Ζακ Πελετιέ.

1850: Ο Πάουλ Γιούλιους Ρόιτερ (ιδρυτής του ομώνυμου πρακτορείου) χρησιμοποιεί 40 ταξιδιωτικά περιστέρια για να μεταφέρει ανάμεσα στις Βρυξέλλες και το Ααχεν ειδήσεις σχετικά με τις τιμές του χρηματιστηρίου.

1874: Γεννιέται ο Γουλιέλμος Μαρκόνι, Ιταλός φυσικός και εφευρέτης του τηλέγραφου. Το 1909 κέρδισε το μισό βραβείο νόμπελ φυσικής. Ο ίδιος τελειοποίησε το ραδιόφωνο μικροκυμάτων. Πέθανε στις 20 του Ιουλίου του 1937.

1901: Νόμος της πολιτείας της Ν. Υόρκης ορίζει ότι τα αυτοκίνητα πρέπει να φέρουν αριθμό κυκλοφορίας.

1918: Γεννιέται η μαύρη βασίλισσα της τζαζ, Έλα Φιτζέραλντ. Ανακαλύφθηκε στα 16 της σε ένα διαγωνισμό ταλέντων στο «Απόλλο Θίατερ» του Χάρλεμ και δούλεψε κοντά σε διάσημους όπως οι Λούις Άρμστρονγκ, Ντιουκ Έλινγκτον και Κάουντ Μπέιζι.

1926: Ο Αρτούρο Τοσκανίνι διευθύνει την παρθενική παράσταση της όπερας «Τουραντό» του Τζιάκομο Πουτσίνι, στη Σκάλα του Μιλάνου.

1945: Αρχίζει η διάσκεψη εκπροσώπων από 50 κράτη με σκοπό τη δημιουργία του ΟΗΕ.

1950: Ο Τσακ Κούπερ γίνεται ο πρώτος μαύρος μπασκετμπολίστας που μετέχει στο NBA. Τον επέλεξε η ομάδα των Μπόστον Σέλτικς.

1995: Πεθαίνει σε ηλικία 83 ετών η Τζιντζερ Ρότζερς, παρτενέρ του Φρεντ Ασταίρ. Οι δυο τους ως κινηματογραφικό και θεατρικό ζευγάρι πρωταγωνίστησαν σε πολλά κλασικά μιούζικαλ.

2010: Στο Μπέρμιγχαμ, ο Βλάσης Μάρας γίνεται ο πρώτος αθλητής ενόργανης γυμναστικής που κερδίζει πέμπτο χρυσό μετάλλιο σε αγώνισμα (μονόζυγο) για το ευρωπαϊκό κύπελλο.

2015: Η γυναικεία ομάδα υδατοσφαίρισης του Ολυμπιακού αναδεικνύεται πρωταθλήτρια

Ευρώπης, νικώντας την από το 2012 αήττητη ισπανική Σαμπαντέλ με 10-9.

2023: Σε ηλικία 96 χρόνων, πεθαίνει ο διάσημος τραγουδιστής των δεκαετιών '50 και '60 Χάρι Μπελαφόντε.